

Aleg. 670

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku posła Głębińskiego w sprawie podwyższenia płac nauczycieli ludowych we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu Sejmu dnia 11. października 1905 uczynił poseł Głębiński następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się Wydział krajowy, aby jeszcze w ciągu bieżącej sesyi sejmowej przedłożył projekt stałego uregulowania płac nauczycieli ludowych w stołecznem mieście Lwowie, a przynajmniej przyznania im stałego dodatku do płac w wysokości 20% ich prawnych poborów służbowych.

Wniosek posła Głębińskiego porusza sprawę, o której załatwienie gmina miasta Lwowa już trzykrotnie do Wysokiego Sejmu się udawała.

Rada miasta Lwowa bowiem, uznając, że dotychczasowe pobory nauczycieli ludowych we Lwowie są niewystarczające wobec dzisiejszych stosunków drożyznianych, uchwaliła na posiedzeniu dnia 21. czerwca 1900 odnieść się do Sejmu z prośbą o uchwalenie odrębnej ustawy o poborach służbowych dla miasta Lwowa, a zarazem uchwaliła, że aż do czasu ustawowego uregulowania tej sprawy mają być wypłacane z funduszków gminy miasta Lwowa osobom stanu nauczycielskiego lwowskich szkół ludowych z policzeniem od 1. sierpnia 1900 dodatki osobiste, wyrównujące ich obecne płace z płacami projektowaną ustawą unormowanemi.

W myśl tej uchwały Rady miejskiej wniosła gmina miasta Lwowa dnia 17. grudnia 1900 Ls 35955/899 petycję do Sejmu o uchwalenie załączonego projektu ustawy o poborach służbowych nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, ponieważ pragnie, aby te dodatki osobiste przez gminę nauczycielom wypłacane, zostały w drodze ustawy wliczone do poborów służbowych, a tem samem, by były wliczalne do emerytury i aby wypływające z tego powodu podwyższenie poborów emerytalnych przeszło na krajowy fundusz emerytalny.

Komisya szkolna, której Sejm petycję gminy przekazał, złożyła następujące sprawozdanie:

Jeżeli wydać się mająca w przyszłości ustawa regulująca płace nauczycieli ma być sprawiedliwą, to musi obejmować i na równi stawiać w pierwszym rzędzie nauczycieli ludowych Lwowa i Krakowa, a następnie, stawiać na równi ogół nauczycieli kraju.

Z tego powodu, następnie z uwagi, że nie można doraźnie ocenić, jakie obciążenie budżetu krajowego proponowana zmiana ustawy za sobą by pociągnęła, wnosi komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić, że petycję gminy Lwowa odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby skoro stosunki finansowe kraju na to

pozwoła, sprawę tę zbadał i przedłożył Sejmowi projekt podniesienia poborów nauczycieli szkół ludowych.

Sejm nie powziął o tem sprawozdaniu uchwały, o czem doniósł Marszałek krajowy Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 9. lipca 1901 Ls. 116.

Gmina miasta Lwowa wniosła ponowną petycję do Sejmu w tej samej sprawie 15. września 1903 L. 42979/03.

I o tej petycji Sejm nie powziął żadnej uchwały, o czem donosi Marszałek Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 18. listopada 1903 Ls. 973/03.

Po raz trzeci wniosła gmina w tej samej sprawie petycję dnia 22. lipca 1904.

Sejm w załatwieniu sprawozdania komisji szkolnej w sprawie zmiany ustawy z dnia 1. stycznia 1889 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego, uchwalając tę ustawę na posiedzeniach dnia 2. i 5. listopada 1904, powziął zarazem uchwałę, że tem samem załatwia szereg petycji a między niemi także petycję gminy miasta Lwowa w powyżej wymienionej sprawie.

Ustawa jednakże o stosunkach prawnych nauczycieli ludowych uchwalona 2. i 5. listopada 1904 nie zmienia wcale artykułu XI. o placach ustawy z 1. stycznia 1889, zmienionego częściowo ustawą z 21. października 1903, przeto nie można twierdzić, że ustawą tą została załatwiona petycja gminy miasta Lwowa w sprawie uregulowania poborów nauczycieli ludowych we Lwowie.

Jak z powyższego przedstawienia wynika, petycja miasta Lwowa nie została dotychczas przez Sejm merytorycznie załatwiona, przeto załatwienia takiego koniecznie się domaga.

Ponieważ komisya szkolna złożyła w r. 1900 o tej petycji sprawozdanie, należy rozpatrzyć przytoczone przez nią motywa.

Motywa te nie były słuszne, bo sprawa, o którą chodzi, nie stoi w żadnym związku z ewentualnie wydać się mającą w przyszłości ustawą, regulującą płace nauczycieli w całym kraju, nie dotyczy nauczycieli miasta Krakowa, a to z tego powodu, że gmina miasta Lwowa opłaca nauczycieli wyłącznie ze swoich funduszków. Gmina prosi tylko o zatwierdzenie ustawowe dodatków osobistych, które także z własnych funduszków wypłaca. O obciążeniu funduszu szkolnego krajowego z tego powodu mówić wcale nie można. Możliwy byłoby się tylko obawiać o obciążenie funduszu krajowego emerytalnego.

Jednakże jak świadczy wykaz izby obrachunkowej miejskiej, nauczycielstwo miasta Lwowa wpłaciło do funduszu emerytalnego krajowego w czasie od roku 1874—1904 włącznie kwotę 191.952 K. Jeżeli się dalej zważy, że roczna wkładka nauczycieli lwowskich do funduszu emerytalnego wynosi obecnie 11.538 K, a ponieważ co roku przybywa 10 sił nauczycielskich, kwota ta wzrasta corocznie o z górą 3000 K, jeżeli się zważy, że na 500 osób stanu nauczycielskiego we Lwowie pobierają obecnie tylko dwie osoby emeryturę, a w najbliższej przyszłości nikt z nauczycielstwa na emeryturę nie przejdzie, dochodzi się do przekonania, że fundusz emerytalny nie dozna obciążenia z powodu uchwalenia żądanej przez gminę ustawy, bo na opłacenie obecnych emerytów i przyszłych emerytów wystarczą procenta od kwoty wpłaconej w latach 1874—1904 i wkładki corocznie przez nauczycieli uiszczane.

W myśl artykułu 55. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 miasta, rządzące się własnym statutem, mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz emerytalny. A w takim razie wpływy, w art. 52 od c--f powyższej ustawy wymienione, mają wpływać do ich własnej kasy.

W razie więc nieuchwalenia powyższej ustawy mogłaby gmina miasta Lwowa zaprowadzić u siebie własny fundusz emerytalny i zażądać częściowego zwrotu kwoty, wpłaconej przez nauczycieli od roku 1874—1904, a następnie roczne wkładki nauczycielstwa pobierać do swojej kasy. A ponieważ już same roczne wkładki przewyższają znacznie wypłacane emerytury i w przyszłości przewyższać będą, poniósłby fundusz emerytalny krajowy przez zaprowadzenie osobnego funduszu emerytalnego miasta Lwowa znaczny uszczerbek.

Mogłaby zachodzić jedna tylko wątpliwość. Oto gmina miasta Lwowa twierdzi, że na płace nauczycieli wydaje więcej, niż ustawowych 12⁰/₁₀₀ i żąda, aby się fundusz krajowy szkolny do plac nauczycieli przyczynił. Otóż w razie

uchwalenia żądanej przez gminę ustawy nie mogłyby przy obliczeniu, ile gmina miasta Lwowa wydaje na płace nauczycieli, wejść w rachubę dobrowolnie przez gminę przyznane dodatki osobiste.

Z powyżej przytoczonych powodów wnosi komisya szkolna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby:

1) przedłożył w porozumieniu z gminą miasta Lwowa na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy o poborach nauczycieli ludowych we Lwowie w myśl projektu ustawy przez gminę miasta Lwowa przedłożonego, z tem zastrzeżeniem, że przy ewentualnem uregulowaniu sprawy przyczyniania się kraju do płac nauczycieli lwowskich przy obliczeniu, ile gmina miasta Lwowa wydaje ponad ustawowe 12% na płace nauczycieli, dodatki osobiste, przez gminę przyznane, nie mają wejść w rachubę;

2) aby nawiązał rokowania z gminą, czyby nie należało stworzyć osobnego funduszu emerytalnego dla miasta Lwowa.

Tem samem załatwia się petycję w tej samej sprawie nauczycielstwa lwowskiego Ls. 3232.

Przewodniczący:

Czartoryski w. r.

Sprawozdawca:

Tomaszewski w. r.

